

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA MRAKOMOREM, VEČERNICÍ A HARRACHY DO HRÁDKU U NECHANIC

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Lipovou alejí kolem filmaři oblíbeného zámku.

DÉLKA TRASY:

4 km

OBTÍŽNOST:

Lehká trasa s mírným stoupáním na Jehlický vrch. Výlet (především jeho druhá část) není možné absolvovat s kočárkem a na kole. Pejsky vzít můžete, ale do zámku je nepustí.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Zámek v obci Nechanice najdete 11 km západně od Hradce Králové.

PARKOVÁNÍ:

Nedaleko zámku.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Hrádek u Nechanic

www.zamek-hradekunechanic.cz/cs/informace-pro-navstevniky/navstevni-doba

WC:

U zámku.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Na zámku je kavárna nebo si můžete připravit svačinku z receptů, které najdete na webu Akademie kvality. Co třeba si na cestu upéct jogurtové sušenky?

www.akademiekvality.cz/recept/jogurtove-susenky

ZA MRAKOMOREM, VEČERNICÍ A HARRACHY DO HRÁDKU U NECHANIC

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

vydejte se společně s Klasáčkem na zámek, kterému se říká Malá Hluboká a byl postaven ve stylu tudorovské gotiky. Zámek si velice oblíbili filmaři, například český oscarový režisér Jan Svěrák zde točil velkořím *Tmavomodrý svět*. Okolí sídla se tenkrát proměnilo v anglické cvičiště, kde se letci připravovali na bojové operace. Romantickou zámeckou zahradou se procházela půvabná Libuše Šafránková v pohádce *Princ a Večernice*. A na procházku do stejných míst se s námi můžete vydat i vy. Kromě toho, že si povíme něco o zámku a parku, vás také pozveme na krátký okruh lesem na nedaleký Jehlický vrch. Kvůli luštění tajenky do zámku na prohlídku nemusíte.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta s Klasáčkem za hádankou povede okolím pohádkového zámku. Žil v něm jeden král s rádcem Kacafírkem, synem Velenem a dcerami Helenkou, Elenkou a Lenkou. Do života jim vstoupila Večernice. A Především Mrakomor! Jestlipak víte, kterou pohádku máme na mysli? Že ne? Tak s námi pojdte na výlet a dozvíte se. :)

Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Jdeme na to!

Zaparkujeme na parkovišti, utáhneme tkaničky a vyrazíme po pěšince rovnou do zámecké zahrady. Cestou mineme naučnou tabuli č. 16, která nás informuje o bitvě u Hradce Králové. Zjistěte, kdy se bitva udála, najděte horní fotku zdravotníků před zámkem, a...

1. Opište poslední slovo popisku.

Přístupovou cestu k zámku lemuje lipová alej. Víte, že byla lípa odedávna nazývána královnou medonosných rostlin? Lipový med je jeden z nejlepších a jeho použití k léčebným účelům bylo známo už před šesti tisíci lety v Egyptě a starém Řecku. Medem se léčily rány, řada chorob, uchovávalo se v něm maso, aby se nekazilo. Dříve se skladoval v soudcích vyrobených z lipového dřeva, protože v nich nehořkne, nenasaje nepříjemný pach a dobře si uchovává přírodní vůni a chuť.

Z lipového dřeva jsou vyřezány slavné oltáře, neboť se toto dřevo latinsky nazývalo *lignum sanctum*, což v překladu znamená svaté dřevo. Národní obuví některých evropských států jsou dřeváky. Nejtrvanlivější, jak se ukázalo, jsou právě ty z lipového dřeva. Kdo by si chtěl vyzkoušet takové botky? Alespoň na tento výlet... :)

Již v 19. století zdobily lípy parky a sady paláců a dodávaly jim na majestátu. Vjíždět do paláců lipovou alejí bylo dovoleno jen těm nejváženějším a nejvážnějším hostům. Přesně tak je to i tady. Také jste vážení a vzácní hosté. I když nevjíždíte, ale vcházíte. Spočítáte, kolik lípek cestou k zámku potkáte? Tady je jich hodně, ale v parku za zámkem už skoro žádné...

Parkem vede okružní cesta, která návštěvníkům nabídne malebné pohledy na zámek. Na park dříve navazovala lovecká obora o rozloze 412 hektarů. V roce 1995 vzniklo na území parku golfové hřiště s 9 jamkami. Tak pozor na kebulku, aby vám na ní nepřistál míček! My se po této cestě také vydáme. Nejprve však musíme dorazit ke známé červené stavbě.

Už vidíte bílou bránu s lucernami? I zámek má své číslo popisné. Které to je? Kdyby v něm byla ještě jedna šestka, bylo by skoro až ďábelské, že?

Co říkáte zámečku? Rozhodně to není stavba, která by ohromovala starobylostí či velkolepostí. Je ve stylu anglické novogotiky, který do prostoru východních Čech spadl z nebes teprve v letech 1839 až 1857. Vkus hraběte Františka Arnošta z Harrachu se tehdy rád podřídil anglický architekt Edward Buckton Lamb. Je sice pravda, že se v české krajině tato stavba vyjímá asi jako pomeranč na zabijačce, proč to ale mít hraběti Harrachovi za zlé. Na svém pozemku si přece mohl dělat, co chtěl. :) Ostatně, podobných zámků máme ve vlasti víc. Například Lednici a Hlubokou. A dětem se takové zámky líbí. Nebo snad ne? :) Nám určitě. :)

Vidíte bílý bicykl v trávě? A pak ještě jeden?

Kdo z vás rád jezdí na kole? Kdo na koloběžce? Znáte pohádku, ve které chytrá dívka převzala pana krále a přijela za ním „ani pěšky, ani na voze“, tedy právě na koloběžce? Je to příběh na motivy pohádky *Chytrá horákyně*, kterou napsala známá česká spisovatelka. Nedaleko odsud je Babiččino údolí, kde jako malá Barunka žila.

2. Jak se jmenovala příjmením známá spisovatelka?

To byla lehká otázka, že?

Nalevo od nás jsou toalety a před námi vstup do parku, kam míříme. Protože však cestou stále uvidíme na zámek, něco si k němu povyprávíme.

Zámek Hrádek u Nechanic byl postaven Františkem Arnoštem, hrabětem z Harrachu – významným představitelem jilemnické rodové linie Harrachů – jako reprezentační letní sídlo. Připomíná motýla s rozevřenými křídly. Možná jste už zaslechli jednu z přezdívek hradu – kamenný motýl. Mezi návštěvníky je však více rozšířen název Malá Hluboká. Kterého motýlka vám zámek připomíná? Babočku admirála, běláška, paví oko, nebo smrtihlava? :) Hrádek u Nechanic si snad každý vybaví z pohádky *Princ a Večernice*. Především ze scény, kdy se za princem Velenem objeví jeho švagři Slunečník, Měsíčník a Větrník, aby ho podpořili v boji proti zlému černokněžníkovi Mrakomorovi v podání Radoslava Brzobohatého. Přesně na tomto místě je však dnes golfové hřiště, a tak by si ti, kdo touží po fotce na stejném místě, kde stála nádherná Libuška Šafránková, měli dát velký pozor na zbloudilé míčky. :) Herci stáli tam, kde dnes vidíte na hřišti několik menších břížek. Nechodit!

V roce 1978 však režiséra Václava Vorlíčka a jeho štáb trápilo spíše počasí než nadšení golfisté. Traduje se, že bylo takové vedro, že pan Brzobohatý, který hrál čaroděje Mrakomora, vždycky během čekání na záběr uschnul. Kostymérky mu proto musely ohrnout klobouk a proměnit ho v originální lavor, aby z něj pořad kapala voda, jak je to vidět ve filmu.

Znáte onu pohádku? I tu napsala Božena Němcová. Kterou pohádku máte rádi vy? Prozradte, kterou vám maminka čte nejčastěji před spaním. Co třeba tu o Sněhurce? Dokázali byste vyjmenovat všechny trpaslíky od Sněhurky? Zkuste to! Jmenovali se: Šmudla, Prófa, Kejchal, Dřimal, Štístko, Rejpal a jeden, který se styděl.

3. Jak se jmenoval sedmý trpaslík?

Pokračujeme dál. Dostáváme se do dolní části parku, kde je vidět krásný „lezací“ strom. Ani k němu však nesmíme. Natož na něj šplhat! I odtud je nádherný pohled na zámek. Co v zámku uvidíte?

Zámek ukrývá 117 pokojů. Pánská část zámku je důmyslně oddělená od části dámské, a to hned dvojími dveřmi. Aby bylo zajištěno soukromí obyvatel v jednotlivých apartmá, byly ostatně všechny dveře dvojité. Ke každým existoval pouze jeden klíč. Bez vzájemné domluvy se dveře používat nedaly.

Leze, leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze! Co to je? Znáte tuhle hádanku? Tak řekněte, co to je!

Už jste došli k totemu? Můžete se vydat zkratkou mezi břízkami přímo k zámku, nebo jít o trochu delší pěšinkou kolem louky doleva. Kdo půjde levou cestou, najde za pár minut po pravé ruce schovaný kamenný bazének. Kdopak se v něm asi koupal? :) Že by pricezny...?

Přicházíme k zadní části zámku. Můžete jít až úplně k němu. Všimli jste si křížů na věži? A hodin? Víte, že tyhle ukazují správný čas jen dvakrát denně? Hodinový strojek je rozbitý. Zkuste najít dva kamenné lvy.

4. Jak se jmenuje mládě lva?

Věděli jste, že je lev po tygrovi druhá největší kočkovitá šelma? Samci váží 150 až 250 kg a samice 90 až 165 kg. Lvi tráví hodně času odpočinkem, což jim dost závidíme. Přibližně 20 hodin denně prolenuší – šestnáct hodin spí, čtyři se povalují. Ve zbylých čtyřech žerou, občas se projdou, samice i něco uloví. Rozloha teritoria, které smečka obývá, se pohybuje mezi 20 a 400 kilometry čtverečními. Lvi obou pohlaví označují své území močí. Všechny kočovné skupiny i samotářští jedinci, kteří, byť neúmyslně, překročí hranici cizího území, jsou okamžitě varováni silným řevem, slyšitelným až do vzdálenosti osm kilometrů.

Kdo z vás váží jako lvice? Kdo sní najednou 40 kg a zařve tak, že bude slyšet 8 km daleko? Jdeme to řvaní vyzkoušet. Tři, dva, jedna, ted! Uáááááá! :)

Zámecké šelmy hlídají jeden ze vchodů do budovy. Zvlášt bedlivě střeží největší kuriozitu zámku. Tou je křeslo, které odpočívá v salonu hraběte. Je houpací, má pohyblivé opěradlo, podložku pod nohy a tvarem připomíná jednu velmi neoblíbenou věc, která

v mnohých z nás vyvolává pocit strachu. Sedí se v něm pohodlně, má to však háček. Pokud to osoba v křesle s lenošením přežene a dostane se do polohy vleže, svépomocí se z křesla nedostane. Hrabě si na pomoc volal služebnictvo.

Nyní se podívejte vzhůru a zkuste najít kamenný erb rodu Harrachů. Je složen ze tří stříbrných pštrosích per zatnutých do zlaté koule na červeném poli. Pověst o jeho vzniku vypráví, že se jeden z předků kdysi zúčastnil výpravy do Svaté země, kde byl v boji smrtelně zraněn a po pádu z koně se mu sesmekla z hlavy přilbice. Tři pera, která ji zdobila, zrudla jeho krví. Tak se tři pera a krvavá červeň staly symboly rodu. Našli jste?

Nyní zámek ještě jednou obejděte, dejte si něco dobrého a zkuste najít andělíčky na stříbrném kování kliky. Kolik jste jich napočítali? My šest a pak ještě dva přímo u kliky.

Anděl za vámi chodí v prosinci s Mikulášem. Doprovází je ještě jedna postava.

5. Jak se jmenuje třetí bytost?

Bojíte se jí? My trošku ano. Komu by se chtělo do pytle a do pekla!

Z trojice Mikuláš, čert a anděl má právě Mikuláš reálný předobraz. Jedná se totiž o svatého Mikuláše, který žil na přelomu 3. a 4. století a stal se legendou. Patřil mezi první biskupy křesťanské církve. Než se stal knězem, rozdal svůj majetek těm, co ho potřebovali. Uvádí se, že zemřel 6. prosince 327, ale rokem si prameny jistě nejsou. Stal se oblíbeným světce a patronem dětí, námořníků a řady dalších profesí.

Naposledy se podívejme na zámek.

Projděte zámeckou alejí a opusťte areál. Následně přejděte silnici a pokračujte kaštanovou alejí podél parkoviště. Sledujte červenou značku. Za alejí vás čeká lehce náročnější terén. Polní cesta vám nachystá nejprve sestup a následně mírný výstup. V aleji na vás čeká další otázka. Najděte železnou cedulku a...

6. Napište, jak se jmenuje plod, který se zde nesmí sbírat.

Proč? Nevíme. Asi aby zbyl na zvířátka. Teď šlapeme do kopce. V lese převažují listnaté stromy, zejména dub letní. Z jehličnanů tu nejhojněji rostou borovice lesní a smrk ztepilý. Ale potkáte i hrušeň polničku, třešeň ptačí, jeřáb břek, jilm habrolistý a tis červený. Rozsáhlé dubové lesy západně od Nechanic byly v roce 2005 pro svou vysokou ekologickou hodnotu označeny jako Evropsky významná lokalita.

Po výstupu dojdete na rozcestí Pod Jehlickým vrchem. Podívejte se na ukazatel a najděte směrovku červené barvy, která ukazuje do Osice.

7. Opište druhé slovo ze závorky.

My však půjdeme po té druhé červené značce na Nechanice. Stezka vás během 15 minut dovede až k přístřešku s výhledem.

V přístřešku poseďte a užijte si krásné výhledy do Královéhradeckého kraje. V Polabské nížině, která je jednou z nejurodnějších oblastí České republiky, se pěstuje pšenice, ječmen, cukrová řepa, kukuřice a nejrůznější zelenina. Vidíte ta pole a krásnou rovinku? Dobře se jim tady rostet! :)

Ale zpátky na Jehlický vrch. Najdete zde také tábořiště, kde si můžete opéct buřtík, špekáček nebo třeba párek. Ale pozor na jejich kvalitu! Pro uzeniny obecně platí, že lepší jsou ty, které obsahují větší podíl masa a přírodních ochucovacích prostředků. S jejich výběrem vám pomůže naše logo Klasa, které vám napoví, že se jedná o nejkvalitnější a nejpoctivější výrobek.

Tábořiště hlídá velký dřevěný trpaslík.

8. Co má trpaslík pod nosem?

Má ho taťka taky? A co děda? :)

Odpočíte si a mrkněte do tajenky. Copak z ní na vás kouká? Přece jedna z postav pohádky *Princ a Večernice*, o které jsme dnes tolik mluvili. Vzpomenete si, jak se jmenují tři bratři? A jejich sestra? Ano, Večernice!

Cestu zpátky si můžeme vybrat. K zámku jich vede hned několik. My pro vás zvolili příjemnou trasu okolo vysílače. Kousek se vrátíme, na rozcestí u krmelce držíme směr k vysílači. Za vysílačem vyjdeme na silnici, kde se napojíme na zelenou turistickou značku. Odvede nás až k parkovišti.

Doufáme, že se vám výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu a těšíme se zase někdy na našich dalších výletech na viděnou! :)

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Opište poslední slovo popisku.
2. Jak se jmenovala příjmením spisovatelka?
3. Jak se jmenoval sedmý trpaslík?
4. Jak se jmenuje mládě lva?
5. Jak se jmenuje třetí bytost?
6. Napište, jak se jmenuje plod.
7. Opište druhé slovo ze závorky.
8. Co má trpaslík pod nosem?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

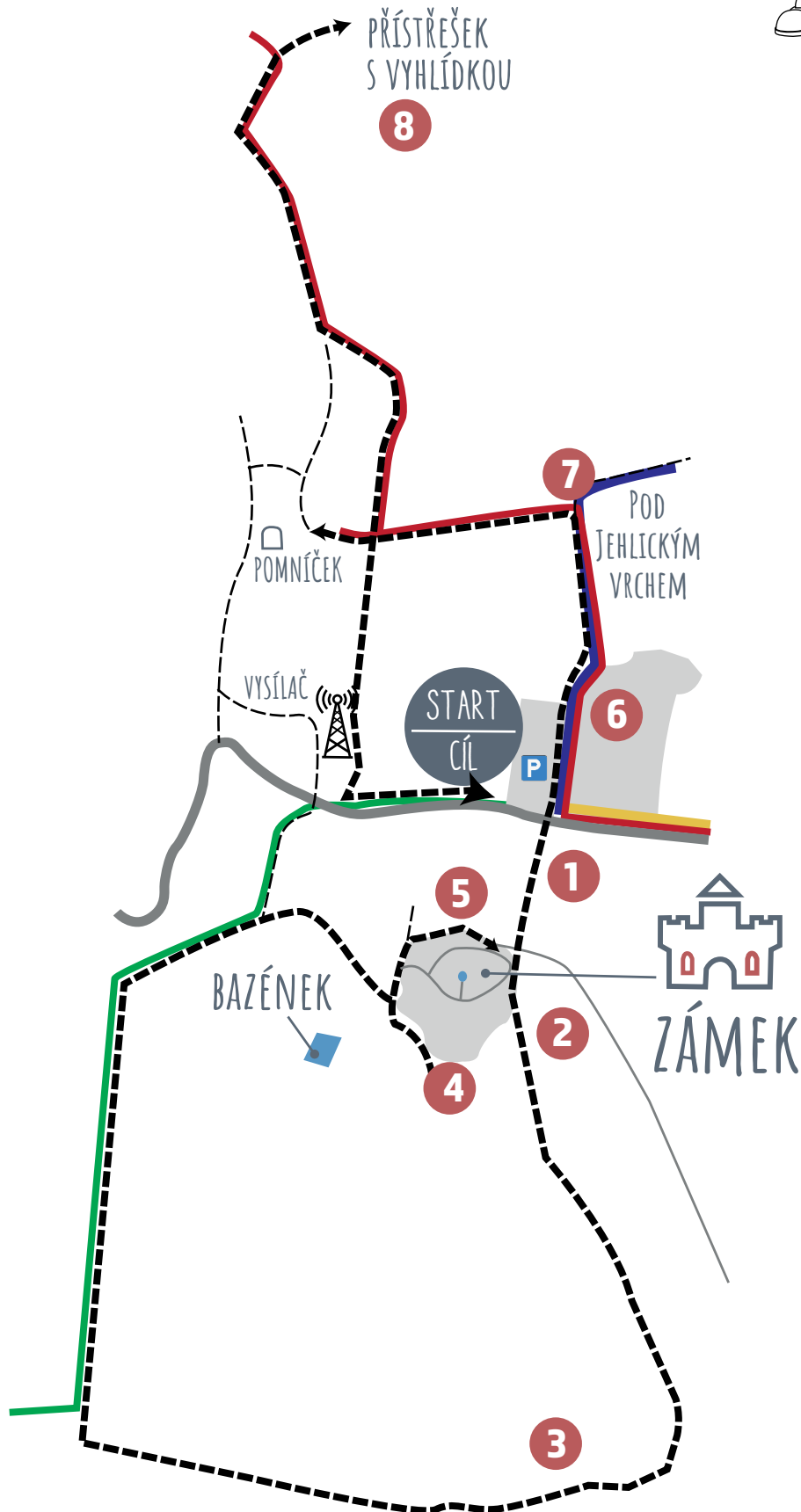

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

ZA MRAKOMOREM, VEČERNICÍ A HARRACHY DO HRÁDKU U NECHANIC

ZA MRÁKOMOREM, VEČERNÍCÍ
A HARRACHY DO HRÁDKU U NECHANIC

KŘÍŽOVKA

